

Finanspolicy

INTRODUKTION	5
Bakgrund	5
Syfte och avgränsning.....	5
Mål för kapitalförvaltningen.....	5
Uppdatering av finanspolicyn	6
Disposition	6
ORGANISATION OCH ARBETSFÖRDELNING	6
1.1 Kommunfullmäktige ansvarar för att.....	6
1.2 Kommunstyrelsen ansvarar för att.....	6
1.3 Ekonomiförvaltning ansvarar för att.....	6
Attestinstruktion.....	7
LIKVIDITETSFÖRVALTNING PÅ KORT SIKT.....	7
Bakgrund	7
Likviditetsplanering	7
Målformulering	7
Tillåtna tillgångsslag.....	8
Limiter för tillgångsslag.....	8
Limiter för emittenter	8
Övriga förutsättningar	9
Betalningsströmmar	9
Fakturering	11
Kravhantering	11
Saldohantering.....	12
REGLER FÖR UPPLÅNING	12
Riskhantering	13
Ränterisk	13

Valutarisk	13
LÅNGSIKTIG MEDELSFÖRVALTNING.....	14
Strategi för övrig långsiktig medelsförvaltning.....	14
Riskbegränsning	14
PENSIONSMEDELSFÖRVALTNING	15
Bakgrund	15
Övergripande förvaltningsmål.....	16
Avkastningsmål	16
Riskbegränsning	16
PLACERINGSREGLER	17
Övergripande placeringsregler	17
Tillåtna tillgångsslag	17
Övergripande placeringslimiter	18
Aktuella placeringslimiter	18
Belåning	19
Rebalansering vid överträdelse av övergripande limit	19
FÖRVALTNING AV KAPITALET	20
Förvaltningsuppdraget	20
UPPFÖLJNING	20
Syfte.....	20
Hur ska uppföljning ske?	20
Utvärdering mot index	20
Urvals- och avvecklingskriterier för förvaltare.....	21
Extern förvaltares behörighet	21
Formella handlingar	21
Urvalskriterier	21
Förvaltarens åtaganden.....	22
Avveckling av förvaltare och fonder.....	22

RAPPORTERING	22
Rapportering vid extern förvaltning.....	22
Årsrapport	23
TILLÅTNA INVESTERINGAR	23
Räntebärande värdepapper och strukturerade obligationer.....	23
Aktier och aktierelaterade instrument	24
Strukturerade produkter	24
Alternativa tillgångar	25
Valutasäkring	25
Derivatinstrument	25
Ansvarsfulla placeringar vid aktieförvaltning	25
DEFINITIONER AV VANLIGT FÖREKOMMANDE TERMER	26

Introduktion

Föreliggande dokument utgör Fagersta kommuns finanspolicy. Dokumentet har fastställts av kommunfullmäktige 2017-12-18. När finanspolicyn antagits av kommunfullmäktige upphör dokumentet ”Finanspolicy Fagersta kommun”(KF § 2015-06-15, § 86) att gälla.

Bakgrund

Kommunen har ett åtagande för medarbetarnas pensioner vilka återfinns både som ansvarsförbindelse och som skuld i balansräkningen. Det närmaste decenniet kommer pensionsutbetalningarna att öka kraftigt samtidigt som kostnaderna för kommunens verksamhet förväntas öka. I syfte att klara av detta har kommunen långsiktigt förvaltade värdepappersportföljer.

I resultatdisposition (se årsredovisning) finns medel avsatta för olika ändamål. Dessa avsättningar motsvaras av likvida medel som behöver hanteras på ett professionellt sätt.

Syfte och avgränsning

Syftet med finanspolicyn är att den ska användas som ett regelverk och en handbok för personer som arbetar med förvaltning av kapital inom och utanför kommunen. Finanspolicyn anger i vilka tillgångar och med vilka limiter medlen får placeras, samt hur uppföljning och kontroll av att policyn följs ska ske.

Denna finanspolicy avser:

1. Organisation och ansvarsfördelning
2. Likviditetsförvaltning
3. Utlåning
4. Upplåning
5. Övrig långsiktig medelsförvaltning av kommunens likvida medel
6. Pensionsmedelsförvaltning
7. Långsiktig medelsförvaltning av Fagersta kommuns pensionsskuld som upparbetats fram till och med 1997-12-31 och som redovisas som en ansvarsförbindelse i årsredovisningen.
8. Förvaltning av de medel som årligen från och med år 1998 avsätts i kommunens balansräkning på dess skuldsida under rubriken Avsättningar pensionsförpliktelser.

Mål för kapitalförvaltningen

Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige meddela närmare föreskrifter om medelsförvaltningen. Kommunens finansverksamhet ska bedrivas på ett effektivt och säkert sätt utan spekulativa inslag. Den övergripande målsättningen för finansverksamheten är att uppnå bästa möjliga finansnetto med hänsyn till vald risknivå. Visst risktagande är dock ofrånkomligt, vilket måste accepteras även i kommunal verksamhet för att kunna uppnå rimlig avkastning.

Uppdatering av finanspolicyn

Finanspolicyn ska löpande hållas uppdaterad, med hänsyn till aktuella förhållanden inom Fagersta kommun samt med beaktande av utvecklingen på de finansiella marknaderna. Kommunstyrelsen ska varje år i samband med budget göra en bedömning av behovet av att uppdatera policyn.

Disposition

Kapitel 2 beskriver organisation och ansvarsfördelning. Kapitel **Fel! Hittar inte referenskälla.** avser likviditetsförvaltning på kort sikt, dvs. 2 år eller kortare. Kapitel 0 reglerar kommunens lånefinansiering och kapitel 0 tar upp långsiktig medelsförvaltning, dvs. 2 år eller längre. I kapitel 0 behandlas pensionsmedelsförvaltning och i avsnitt 0 anges det övergripande förvaltningsmålet. I kapitel **Fel! Hittar inte referenskälla.** tas placeringsregler upp och kapitel 0 reglerar hur kapitalet får förvaltas. Kapitel 0 behandlar uppföljning samt val av förvaltare medan kapitel 0 behandlar rapporteringen. Kapitel 11 redogör för tillåtna investeringar. Finanspolicyn avslutas med kapitel 0, som är en finansiell ordlista.

Organisation och arbetsfördelning

1.1 Kommunfullmäktige ansvarar för att

1. Förvaltningen sker i överensstämmelse med gällande kommunallag
2. Besluta om finanspolicy för kommunens finansförvaltning
3. Besluta om ramar för kommunens upplåning
4. Besluta om andra tillgångsslag än de som finns i policyn
5. Besluta om utlåning av medel till hel- eller delägda kommunala aktiebolag, stiftelser och dylikt

1.2 Kommunstyrelsen ansvar för att

1. Kapitalförvaltningen sker i överensstämmelse med denna finanspolicy
2. Besluta om upphandling av förvaltare av portföljen
3. Besluta om att avveckla förvaltare, som inte uppfyller kraven enligt avsnitt 10.6
4. Fastställa regler för intern kontroll
5. Bedöma behovet av att uppdatera finanspolicyn

1.3 Ekonomiförvaltning ansvarar för att

1. Upprätta likviditetsplanering
2. Genomföra upphandling och utvärdering av extern förvaltare
3. Företräda kommunen gentemot extern motpart
4. Vid varje tillfälle vara beredd att rapportera om portföljens exponering i relation till de fastställda limiterna i denna policy till kommunstyrelsen
5. Finansiella avtal och transaktioner sker inom ramen för policyn
6. Utarbeta rutiner för intern kontroll

7. Svara för den dagliga redovisningen av transaktioner i medelsförvaltningen samt för framtagande av underlag för rapportering.
8. Verkställa upplåning i enlighet med KF- beslut
9. Ekonomichefen ansvarar för att på delegation från kommunstyrelsen teckna kommunens firma för att genomföra finansiella transaktioner i överensstämmelse med denna policy

Attestinstruktion

Förutom ovanstående ansvarsfördelning gäller Fagersta kommuns ordinarie attestinstruktion.

Likviditetsförvaltning på kort sikt

Bakgrund

Detta avsnitt avser placering av likvida medel på kort sikt, dvs. två år eller kortare. Likviditetsplaneringen ska dels bestå av en finansieringsbudget och dels av en likviditetsplan.

Likviditetsplanering

För att uppnå en effektiv medelsförvaltning ska en samordnad likviditetsplanering ske. För att denna ska bli så korrekt som möjligt ska årligen upprättas en finansieringsbudget. Löpande under året ska vidare upprättas likviditetsplaner och löpande rapporteras större avvikelser i penningflödet.

Likviditetsplaneringen ska:

1. ligga till grund för betalningsberedskap på kort och lång sikt
2. utgöra underlag för beslut om placering av likvida medel och upplåning

Kommunens likviditet behövs för olika ändamål. Likviditetsplanen ska särskilt utvisa hur stor del som avser:

1. kortfristiga medel som behövs för att utjämna skillnader i in- och utbetalningsströmmarna
2. medel för långfristiga ändamål

Finansieringsbudgeten ska upprättas i samband med budgetbehandlingen och följas upp vid ordinarie rapportering. Vidare ska upprättas en likviditetsplan omfattande 6 månader. Denna plan är rullande och revideras varje kvartal.

Målformulering

Kommunens likviditet ska alltid vara så stor så att en god betalningsberedskap kan hållas.

Målsättningen med likviditetsförvaltningen är att under iakttagande av nedanstående riskbegränsande åtgärder, maximera avkastningen på den del av kommunens likviditet som förvaltas kortsiktigt dvs. två år eller kortare tid.

Tillåtna tillgångsslag

Tillåtna tillgångsslag i likviditetsförvaltningen är räntebärande värdepapper i form av:

1. Svenska räntebärande värdepapper
2. Likvida medel i svensk valuta

Värdepappersfonder avseende tillgångsslagen ovan får utnyttjas i förvaltningen. Ska placeringen ske i andra tillgångar än de ovan uppräknade ska kommunfullmäktige fatta beslut därom.

Limiter för tillgångsslag

Tillgångsslag	Normalläge	Max/min begränsning
A. Svenska räntebärande värdepapper	100 %	-
B. Portföljens duration	1 år	Max 2 år

Limiter för emittenter

Vid placering i räntebärande värdepapper noterade i svensk valuta gäller följande limiter. Dock gäller att inlåning i svenska banker med löptider under 1 år är tillåtna till 100 %.

Procenttalen i tabellen nedan avser andelar av ränteportföljen marknadsvärde.

Emittent/värdepapper	Max andel per emittentkategori, %	Max andel per emittent, %
A. Svenska staten eller av svenska staten garanterat värdepapper	100	100
B Svenska kommuner och landsting med rating kort rating om A-1+ eller P-1	100	50
C. Värdepapper med kort rating om lägst A-1+ eller P-1	75	30
D. Värdepapper med kort rating om A-2 eller P-2	25	15

- (1) Rating enligt Standard & Poor´s eller Moody´s. Om låntagaren har rating från både Standard & Poor´s och Moody´s, krävs att minst en av dem ligger på angiven nivå.

Limiterna ovan avser direktägda instrument. Kreditexponering genom placering i fonder är tillåten så länge det är en väldiversifierad fond med god kreditvärdighet, dvs. inom investment grade. Fonden bör ha en löptid som är anpassad för denna kortsiktiga förvaltning med en duration som inte väsentligt avviker från begränsningarna ovan.

Om företaget ej innehar rating enligt den korta skalan ska värdepappret ha en rating som minst motsvarar respektive nivå för långa obligationer enligt i ratingtabellen i kapitel 0

Övriga förutsättningar

Ekonomichefen beslutar om kortfristig placering av likviditet, enligt ovanstående placeringsregler.

Betalningsströmmar

Ansvar för att betalningsströmmarna hanteras effektivt och rationellt åligger ekonomiförvaltningen. Målsättningen ska vara att minska onödig kapitalbindning samt att utforma betalningsrutiner så att betalningsströmmarna flyter optimalt.

Rutinerna ska vara så utformade att kommunen får sina utestående fordringar så snabbt som möjligt och att utbetalningarna görs på rätt dag. Principen ska vara att utbetalning ska ske i nära anslutning till tjänstens utförande. Detta innebär bland annat följande när det gäller inbetalningar:

Stats- och EU- bidrag m.m.	–	rekvisition ska göras så snabbt som möjligt
	–	bevakning ska ske så att bidrag kommer in i rätt tid
	–	ekonomiförvaltningen ska tillse att statsbidragsrutinerna är effektiva
Avgifter	–	i möjligaste mån ska fakturering ske månadsvis och avse innevarande månad
	–	förfalldag bör sättas till någon av de sista vardagarna i månaden
	–	enkla avgifts- och taxekonstruktioner ska eftersträvas
Hyror/arrenden	–	vid arrenden ska fakturering ske kvartalsvis
Ersättning från andra kommuner och landsting	–	avtal bör skrivas så att betalning sker i förskott alternativt för innevarande kvartal.
	–	möjligheter till á-contodebitering ska utnyttjas
	–	avtal som reglerar ekonomiska ersättningar av återkommande natur ska tillställas ekonomiförvaltningen

När det gäller utbetalningar:

- Fakturahantering
- behandling av ankommande fakturor ska ske så snabbt som möjligt under iakttagande av kraven på intern kontroll.
  - antalet fakturor från en och samma leverantör bör i möjligaste mån begränsas till en per månad
  - leverantörsfaktura ska normalt betalas 30 dagar efter fakturans ankomstdag; om fakturan likväl av någon anledning inte blivit betald förrän efter denna tidpunkt ska dröjsmålsränta inte accepteras förrän fr.o.m. 31:a dagen, räknat från ankomstdag och inte till högre årlig räntesats än vad räntelagen föreskriver (referensränta+8% f.n.) såvida inte annan överenskommelse/avtal träffats vid upphandling/uppköpstillfället.
  - fakturerings- och expeditionsavgifter på leverantörsfakturor ska normalt inte accepteras
- Föreningsbidrag m.m.
- utbetalning av driftbidrag till kommunens föreningar bör ske en gång per år vid belopp under ett basbelopp och två gånger vid belopp över ett basbelopp. Utbetalning av partistöd sker en gång per år efter det att den skriftliga redovisningen och granskningsintyget har lämnats in.
  - utbetalning av investeringsbidrag till kommunens föreningar bör ske efter redovisning
- Entreprenader, Betalnings/lyftningsplaner
- betalningsplaner ska upprättas vid större entreprenadupphandlingar och större upphandlingar av varor och tjänster. Lyftningsplaner ska normalt vara prestationsanpassade, dvs. utbetalning ska motsvara värdet på utfört arbete innan faktura enligt betalningsplanen får utställas och ska ha 30 dagar som betalningsvillkor
  - viss del av entreprenadsumman ska härefter innehållas till dess slutbesiktning skett och efterarbeten utförts allt enligt entreprenadföreskrifter i varje enskilt fall
  - indextillägg och normalt även mervärdeskatt får debiteras när entreprenaden slutförts
  - kopior av lyftningsplaner överlämnas till ekonomiförvaltningen

Gällande upphandlings-/inköpsavtal ska finnas tillgängliga så att inköpsansvarig kan kontrollera priser och övriga villkor för varor och tjänster, för vilka ram- eller pris- och rabattavtal finns tecknat.

Fakturering

För fakturering gäller:

- debiteringsunderlag ska upprättas senast i samband med utförd tjänst, prestation eller levererad vara enligt kontrakt/avtal
- preliminär fakturering ska tillämpas där så kan ske
- fakturan ska utsändas omgående efter det att fakturaunderlaget är tillgängligt eller så snart fordran är känd
- fakturan ska alltid innehålla uppgift om bestämd förfallodag
- fakturering i elektroniskt format ska eftersträvas
- förfalldagen ska inträffa 30 dagar efter fakturans utsändande. I vissa fall gäller kortare betalningstid om detta förskrivs i överenskommelse/avtal, allmänna bestämmelser, särskild lag eller annan regelsamling

Kravhantering

För kravhantering gäller:

- Kravhantering
- Inkassokrav ska utgå där detta förskrivs i anvisningar som utfärdas av ekonomiförvaltningen till gäldenär om betalning inte influtit efter ett visst antal dagar
  - inkassokrav utformas enligt inkassolagens bestämmelser
  - rättsliga åtgärder företas för fordran som inte betalats i form av:
    - ansökan om betalningsföreläggande
    - ansökan om lagsökning
    - ansökan om handräckning
    - ansökan om stämning
  - utmätnings- och verkställighetsåtgärder begärs hos kronofogdemyndigheten med stöd av exekutionsurkund
  - avskrivning av fordran sker efter bedömning i varje enskilt fall
  - efterbevakning och preskriptionsavbrytande åtgärder företas för fordringar som inte influtit efter sedvanliga indrivningsåtgärder (rättsliga åtgärder samt utmätnings- och verkställighetsåtgärder)

- ekonomiförvaltningen utarbetar för kravverksamheten de särskilda anvisningar som i detalj reglerar på vad sätt kravverksamheten ska bedrivas

Saldohantering

Rutinerna ska vara så utformade att alla inflytande medel genast används för utbetalningar eller så snabbt som möjligt sätts in på räntebärande konton. Detta innebär att:

- kontantkassorna ska vara så få som möjligt, men en avvägning ska ske mot fördelen att betala beloppsmässigt små räkningar kontant
- avgifter mm som betalas kontant ska så snabbt som möjligt in på bank
- kommunen ska sträva efter att utjämna in- och utbetalningarna per dag genom att i möjligaste mån anpassa utbetalningarna efter inbetalningsmönstret (kvittning)
- sättet att få betalningarna respektive göra utbetalningar ska vara så utformade att antalet räntelösa dagar minimeras
- kommunen ska förhandla med bankerna om villkor för avgifter och för ränteberäkning. Kommunen ska också periodvis kontrollera att antalet räntedagar överensstämmer med ingångna avtal.

Regler för upplåning

Kommunens lånefinansiering sker genom kort- och långfristig upplåning inom ramen för fullmäktiges lånebeslut enligt budget. Uppdelning mellan kort- och långfristig upplåning sker i kommunens balansräkning enligt redovisningslagen och gällande praxis.

Avvägning mellan kort- och långfristig upplåning anpassas tidsmässigt till kommunens behov och med iakttagande av marknadens känslighet samt med hänsyn till räntenivåer och ränteutveckling.

Lånestocken sammansätts med beaktande av kostnader och riskspridning inom ramen för en låg risknivå.

Det åligger ekonomichefen att kontinuerligt vidta åtgärder för att kommunen ska erhålla en lånestock med varierande räntebindningstider i syfte att sprida ränterisker. Det förutsätter att nämnda tjänstemän löpande bevakar utvecklingen på finansmarknaden.

All upplåning ska ske på affärsmässiga grunder genom skriftligt anbudsförfarande.

Finansiering får ske i form av:

- Lån i svensk valuta hos
  3. Svenska staten
  4. Svensk bank eller banks helägda finansbolag
  5. Svenska försäkringsbolag och pensionsanstalter
  6. Svenska kommuner och landsting samt Kommuninvest AB
  7. Bostadsfinansieringsbolag, statligt eller bankägt
  8. Företag
- Lån i utländsk valuta
- Leasing

Leasing jämförs med upplåning. Beslut om leasing ska föregås av prövning gentemot andra former för finansiering.

Riskhantering

I samband med upplåning ska nedanstående risker särskilt beaktas.

Ränterisk

Med ränterisk avses risk att oväntade förändringar i det allmänna ränteläget leder till ett försämrat räntenetto. Ränterisken beror främst på löp- och räntebindningstiderna.

Genom att systematiskt följa ränteläget och anpassa låne- och placeringsportföljens sammansättning kan ränterisken begränsas.

Valutarisk

Räntedifferensen mellan utländska och svenska räntor gör att det ibland kan finnas skäl för upplåning i utländska valutor. I enbart osäkrad utlandsupplåning finns alltid vissa riskmoment. Kommunen måste skydda sig mot framtida kursförändringar eller devalveringar under lånets löptid. Dessa risker måste kalkyleras och vägas mot de räntevinster som kan uppnås.

Lån i utländsk valuta får endast upptas då en god räntemarginal föreligger mellan svensk och utländsk ränta. Lån bör upptas i flera valutor för att möjliggöra kvittning av kursförluster och kursvinster.

Valutakurserna ska löpande följas. När avistakursen väsentligt avviker från kursen för upplåningstillfället ska terminskontrakt eller optionsaffär övervägas.

Andelen lån i utländsk valuta av den totala lånestocken får uppgå till maximalt 40 %. Vid konvertering och amortering av lån, tillåts dock andelen lån i utländsk valuta att tillfälligtvis överstiga 40 %.

Terminer och optioner

Vid upplåning i utländsk valuta ska terminer eller optioner kunna användas. Syftet är att minska riskerna, dvs. säkra valuta mot den svenska kronan.

Terminskontrakt får enbart avtalas för köp av valuta. Fagersta kommun förbinder sig att köpa en viss valuta till ett förutbestämt pris, för leverans och betalning vid en bestämd tidpunkt i framtiden. Priset på valutan fastställs som en växelkurs och fastställs vid terminskontraktets ingående.

Endast en typ av valutaoption får användas, dvs. köp av köpoptioner. Fagersta kommun köper rätten, men inte skyldigheten att köpa en viss mängd valuta till förutbestämd växelkurs på en bestämd dag i framtiden.

Övriga instrument

Övriga på marknaden förekommande instrument får användas enbart i syfte att skydda/säkra gjord upplåning.

Långsiktig medelsförvaltning

Kommunens långsiktiga medelsförvaltning delas upp i två avsnitt, pensionsmedelsförvaltning samt övrig långsiktig medelsförvaltning. Detta avsnitt behandlar övrig långsiktig medelsförvaltning av kommunens likvida medel och avser placeringar av medel på längre sikt, dvs. två år eller längre som inte hänförs till pensionsåtagandet. Ekonomichefen beslutar om placering av likviditet avseende övrig långsiktig medelsförvaltning på delegation av kommunstyrelsen.

Strategi för övrig långsiktig medelsförvaltning

Målet för överlikviditetsförvaltningen är att erhålla en långsiktig real avkastning om 2% per år, vilket givet en inflation på 2% innebär en nominell avkastning om 4% per år.

Riskbegränsning

I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen riskfyllda tillgångar (i huvudsak andelen aktier) i kapitalförvaltningen styras dynamiskt med målsättningen att portföljen som mest kan falla 10% från den högsta nivån som uppnåtts de senaste 24 månaderna. Det vill säga ett säkerhetsgolv på 90 % av portföljens högsta värde (beräknat som värdet den sista dagen varje månad).

Detta innebär att risken i portföljen i första hand styrs på övergripande nivå. För att kunna agera på detta sätt krävs relativt breda intervall för hur mycket kapital som får placeras i respektive tillgångsslag. Framför allt

behöver andelen aktier, eller andra riskfyllda tillgångar, kunna minskas för att skydda portföljens värde att från att falla mer än 10 %.

För den övriga långsiktiga medelsförvaltningen gäller, då ej annat anges, de krav och regler som gäller för pensionsmedelsförvaltningen vilket regleras i kapitel **Fel! Hittar inte referenskälla.** till 0.

Pensionsmedelsförvaltning

Bakgrund

I syfte att förvalta medel mot pensionsåtagandet har Fagerstas kommun avsätta medel för långsiktig pensionsmedelsförvaltning. I denna del av policyn redogörs för de övergripande riktlinjerna som ska gälla vid förvaltningen av dessa pensionsmedel.

Kommunen har en stor pensionsskuld till nuvarande och tidigare anställda vilken totalt uppgår till ca 418 MSEK. De tillgångar som är avsatta för förvaltning mot skulden uppgick per 31 december 2016 till ca 222 MSEK vilket innebär att tillgångarna täcker lite mer än halva skulden.

Pensionsskulden har en lång löptid vilket innebär en stor ränterisk för kommunen. Förvaltningen är inte strikt matchande mot skulden och dess duration, men konsolideringen följs löpande upp. Enligt gällande regelverk värderas skulden bokföringsmässigt genom att de framtida pensionsutbetalningarna diskonteras med ett 5 års genomsnitt av den 10 åriga statsobligationsräntan (enligt RIPS 17)¹. Enligt den pågående utredningen kring fullfondering föreslås samtliga pensionsåtaganden från och med bokslutsåret 2019 att redovisas som en skuld i balansräkningen.

Tabellen redovisar skuld för pensioner intjänade till och med 2016-12-31.

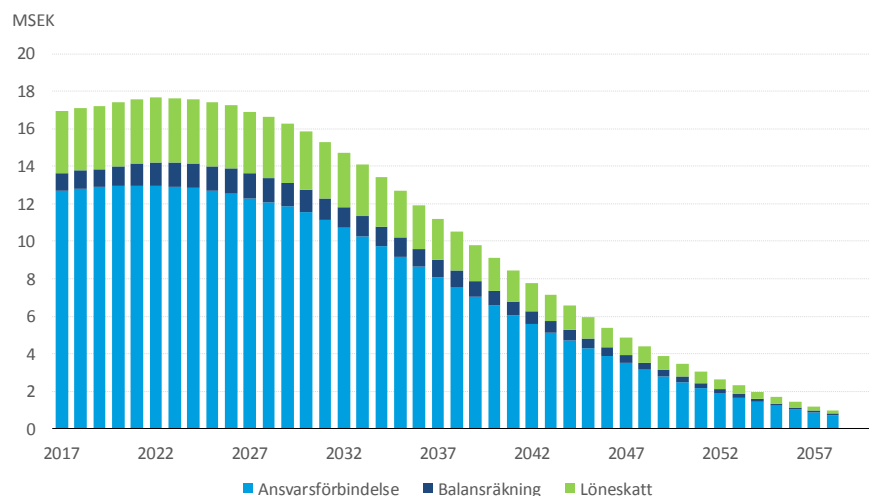
Table 0-1 Skuld för pensioner intjänade t.o.m. 2016-12-31

(MSEK)	Värde per 2016-12-31	Ränteförändring		Duration
		+1.0%	-1.0%	
Pensionsskuld i ansvarsförbindelse, inkl. löneskatt	345	-33,2	41,0	15,0
Pensionsskuld i balansräkning, inkl. löneskatt	73	- 3,8	4,7	16,0
Totalt	418	-37,0	45,7	15,1
Pensionsportfölj	222			
Konsolidering	53%			

¹ Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld i kommuner och landsting – RIPS 17

Skuldens duration (genomsnittlig återstående löptid på utbetalningarna) innebär att förändringar i räntan får stor effekt på pensionsskulden. En räntesänkning på en procentenhet ökar pensionsskuldens storlek med ca 15 %.

Pensionsskulden består av summan av de diskonterade framtida pensionsutbetalningarna (ansvarsförbindelse samt skuld i balansräkning). Skulden är beräknad med intjänande per 2016-12-31. Dessa kassaflöden redovisas i Figur 6-1.

Figur 0-1 Schematisk bild över de totala pensionsutbetalningarna (reala kassaflöden)

Övergripande förvaltningsmål

Det övergripande målet för pensionsförvaltningen är att tillgångarna, på lång sikt skall täcka Kommunens pensionsåtagande. För närvarande täcker tillgångarna ca 53% av Kommunens pensionsåtagande. Genom att tillgångarna har en högre målavkastning, 3% realt jämfört med skuldens aktuella diskonteringsränta om ca 1% realt, förväntas tillgångarna växa mer än skulden. Antalet år det tar att nå målkonsolideringen beror på huruvida kommunen har möjlighet att göra nyavsättningar, samt om den långsiktiga avkastningen blir högre, eller lägre än den förväntade. Det beror även på hur skulden växer med exempelvis nyintjänande samt beslut om eventuella uttag från portföljen. Med hänsyn till åtagandets tidsmässiga struktur skall kapitalet förvaltas långsiktigt för att nå målet.

Avkastningsmål

Avkastningsmålet för pensionsmedlen uppgår till 3 % per år i reala termer. Givet en årlig inflation på 2% motsvarar det nominella avkastningsmålet till 5%.

Riskbegränsning

För att nå det långsiktiga avkastningsmålet krävs i normalläget en relativt hög andel aktier. I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen riskfyllda tillgångar (i huvudsak andelen aktier) i kapitalförvaltningen styras dynamiskt med målsättningen att portföljen som mest kan falla 15% från den högsta nivån som uppnåtts de senaste 24 månaderna. Det vill säga ett säkerhetsgolv på 85 % av portföljens högsta värde (beräknat som värdet den sista dagen varje månad).

Detta innebär att risken i portföljen i första hand styrs på övergripande nivå. För att kunna agera på detta sätt krävs relativt breda intervall för hur mycket kapital som får placeras i respektive tillgångsslag. Framför allt behöver andelen aktier, eller andra riskfyllda tillgångar, kunna minskas för att skydda portföljens värde från att falla mer än 15 %.

Vid sidan av riskbegränsningen är utgångspunkten för allokeringen mellan tillgångsslagen är att i normalläget ha en så hög andel aktier som möjligt för att maximera förväntad avkastning.

Placeringsregler

Placeringsreglerna är indelade i två huvuddelar – övergripande regler och aktuella limiter. De övergripande placeringsreglerna anger den yttre ramen för hur kapitalet kan placeras, dvs. den absoluta övre respektive undre gränsen för andelen ränteplaceringar, aktier mm. De övergripande placeringsreglerna fastställer vilka tillgångsslag och finansiella instrument som det är tillåtet att investera i. För varje tillgångsslag fastställs sedan limiter för minimal och maximal andel av placeringsportföljen.

De aktuella placeringslimiterna ska fastställas med beaktande av aktuella marknadsvärden för portföljerna samt dess relation till de uppsatta säkerhetsgolven samt marknadens risknivå. Här anges hur stor andel som får investeras i olika tillgångsslag vid var gällande tidpunkt.

Övergripande placeringsregler

Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag. En detaljerad beskrivning över tillåtna tillgångsslag återfinns i kapitel 11

Till kommunstyrelsen ska en relevant årsrapport över portföljernas förvaltning lämnas. Rapporten ska exempelvis innehålla avkastning och risk i förhållande till övergripande förvaltningsmålen samt eventuella avsättningar eller uttag till portföljerna. Vid detta tillfälle utvärderas, i förekomna fall, även kommunens externa förvaltare och deras prestation. Vid samma tillfälle ska även eventuell intern förvaltning utvärderas av kommunstyrelsen.

Tillåtna investeringar:

- Räntebärande värdepapper och strukturerade obligationer
- Aktier och aktierelaterade instrument
- Alternativa investeringar
- Likvida medel i svenska kronor

Med strukturerade obligationer avses obligationer där en viss del kredit- och/eller likviditetsrisk har adderats för att nå högre avkastning. Med aktierelaterade instrument avses i första hand aktivt förvaltade fonder, aktieindexfonder, aktieindexobligationer samt olika typer av instrument för att nå aktieindexexponering som inte står i strid med övriga begränsningar i denna policy. Ska placering ske i andra tillgångar än de ovan uppräknade, ska kommunfullmäktige fatta beslut därom.

Övergripande placeringslimiter

Procenttalen i följande tabell anger lägsta och högsta andel som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt ska få utgöra av portföljens totala marknadsvärde.

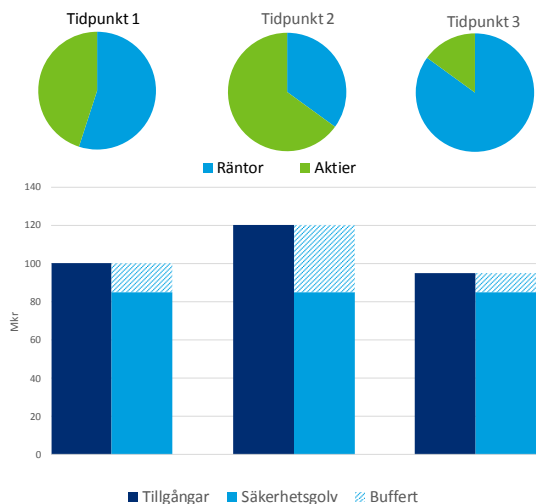
Tabell 0-1 Övergripande limiter för tillgångsslagen

Tillgångsslag	Min	Max
Del 1 Övrig långsiktig medelsförvaltning		
Strukturerade aktieinstrument med kapitalgaranti	0 %	100 %
1. Aktier, fonder och enskilda aktier	0 %	60 %
- Varav svenska aktier	0 %	40 %
- Varav utländska aktier	60 %	100 %
2. Räntebärande placeringar	0 %	100 %
- Duration	0,1 år	10 år
3. Alternativa tillgångar	0 %	10 %
Del 2 Pensionsmedelsförvaltning		
1. Likvida medel	0 %	10 %
2. Nominella räntepapper	0 %	100 %
- Duration	0,5 år	7 år
3. Realränteobligationer	0 %	100 %
- Duration	0 år	20 år
4. Aktier	0 %	65 %
- Varav svenska aktier	0 %	40 %
- Varav utländska aktier	60 %	100 %
7. Alternativa tillgångar	0 %	10 %

Aktuella placeringslimiter

De aktuella placeringslimiterna ska fastställas med syftet att riskmålen för respektive portfölj aldrig får riskeras. Detta innebär att de aktuella placeringslimiterna måste bevakas löpande och uppdateras när behov uppstår. Fördelningen på tillgångsslag kommer därför att variera över tiden. Om det finns risk för att det aktuella förvaltningsmålet inte kan täckas, ska en förändring ske av de aktuella placeringslimiterna och pensionsportföljens sammansättning av olika tillgångsslag.

De aktuella placeringslimiterna måste alltid ligga inom ramen för de övergripande placeringsreglerna. Detta trots att det i vissa situationer kan vara möjligt att, utan att riskera förvaltningsmålet, acceptera en vidare gräns än vad som tillåts i de övergripande reglerna. Ett beslut i kommunfullmäktige om förändring av de övergripande placeringsreglerna måste i detta läge föregå förändringen av den aktuella policyns limiter.

Figur 0-1 Exempel på förändring av aktuella placeringslimiter inom det övergripande ramverket allteftersom marknadsvärdet på portföljen förändras över tiden i relation till säkerhetsgolvet. Den kontinuerliga förändringen av de aktuella limiterna syftar till att tillse att säkerhetsgolvet aldrig riskeras.

Belåning

I enlighet med kommunallagen får tillgångarna i kommunens pensionsportfölj under inga omständigheter belånas. Återlån till kommunen får inte heller ske. Normalt, innan uttagen påbörjas, ska räntor och utdelningar eller motsvarande avkastning på portföljens tillgångar återinvesteras i pensionsportföljen.

Rebalansering vid överträdelse av övergripande limit

Vid beräkning av portföljens värde och övergripande limit ska portföljens tillgångar värderas med ledning av gällande marknadsvärde. Om en övergripande limit överskrids ska tillgångar avyttras i motsvarande mån så snart det lämpligen kan ske, varvid skälig hänsyn ska tas till den risk som överskridandet innebär för portföljen som helhet. Motsvarande gäller om övergripande limit underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske.

Förvaltning av kapitalet

Förvaltningsuppdraget

Kapitalet kan förvaltas internt eller externt och som specialist- eller blandmandat. I nedanstående tabell framgår vilka uppgifter ekonomikontoret kan sköta själv samt vilka uppgifter som ska hanteras av externa förvaltare och rådgivare.

Tabell 0-1 Uppdelning av förvaltning på tillgångslag

Uppgift	Kommunen	Extern förvaltare
Räntebärande placeringar – kort ränta	Tillåtet	Tillåtet
Räntebärande placeringar – nominella obligationer	Tillåtet	Tillåtet
Räntebärande placeringar – realobligationer	Tillåtet	Tillåtet
Aktier Sverige	Endast fondrelaterad förvaltning	Indexrelaterad och aktiv förvaltning
Aktier Världen	Endast fondrelaterad förvaltning	Indexrelaterad och aktiv förvaltning
Alternativa investeringar	Ej Tillåtet	Tillåtet
Riskbevakning och uppdatering av det aktiva placeringsreglementet och aktuella limiter	Ej tillåtet	Tillåtet ²

Uppföljning

Syfte

Det övergripande syftet med uppföljningen är att kontrollera att portföljernas säkerhetsgolv inte riskerar att understigas samt att följa upp värdeutvecklingen i förhållande till avkastningsmålen.

Hur ska uppföljning ske?

Portföljerna ska marknadsvärderas löpande och risken för att gå under säkerhetsgolven ska beräknas löpande utifrån portföljernas aktuella marknadsvärden, marginal till säkerhetsgolven samt aktuell marknadsrisk.

Utvärdering mot index

Förvaltningsresultatet ska även utvärderas mot relevanta index som mäter utvecklingen på de olika marknader på vilka placeringarna görs.

---

² Det aktiva placeringsreglementet syftar till att minimera risken att kommunen ej uppnår förvaltningsmålet. Det aktiva placeringsreglementet kommer alltid ligga inom ramarna för det övergripande placeringsreglementet.

Tabell 0-1 Jämförelseindex vid förvaltningsutvärdering

Tillgångsslag	Index
Nominella räntebärande värdepapper	OMRX Bond eller motsvarande
Svenska reala räntebärande värdepapper	OMRX Real eller motsvarande & ansvarsförbindelsen
Svenska aktier	SIX Portfolio Return eller motsvarande
Utländska aktier	MSCI AC World Net TR (SEK) eller motsvarande
Alternativa tillgångar	Vedertaget gällande jämförelseindex för den investering som avses

Om något av ovan nämnda index upphör att vara relevant för jämförelse av förvaltningen eller upphör att noteras ska annat index utses. Utbyte av index tillsammans med motivering ska meddelas till kommunstyrelsen i den rapport som följer närmast i tiden.

Urvals- och avvecklingskriterier för förvaltare

Extern förvaltares behörighet

Förvaltaren ska:

1. Vara värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd för investeringstjänster och investeringsverksamheter, enligt gällande lag, eller vara Utländsk institution som har tillstånd motsvarande det som anges ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ
2. Eller vara investeringsrådgivare som inför varje investeringsbeslut inhämtar ekonomichefens godkännande

Formella handlingar

Vid beslut av att anlita extern förvaltare/investeringsrådgivare av hela eller delar av portföljens tillgångar ska sådant uppdrag grundas på skriftligt avtal.

Urvalskriterier

Vid val av förvaltare/investeringsrådgivare kommer en samlad bedömning av olika kriterier att ligga till grund för beslut. Historiska resultat, organisation, arbetssätt och pris är exempel på kriterier som kommer att beaktas.

Förvaltarens åtaganden

Förvaltaren ska åta sig att följa denna placeringspolicy.

Avveckling av förvaltare och fonder

Kommunstyrelsen gör en övergripande samlad bedömning om huruvida extern förvaltare ska avvecklas. I en sådan bedömning beaktas historisk prestation i förhållande till valt index samtidigt som framtida prestation och övriga faktorer uppskattas. Kommunstyrelsen gör även en samlad bedömning för huruvida intern förvaltning ska avvecklas.

Rapportering

Rapporteringen syftar till att löpande informera om portföljens resultat samt dess exponering i relation till de fastställda gränserna i dessa placeringsföreskrifter. Kommunen avtalar med förvaltare/rådgivare om detaljer och periodicitet i rapporteringen. Exempel på vad som löpande bör rapporteras är:

Aktuell risk i portföljerna. Denna ska anges i förhållande till fastställt säkerhetsgolv för respektive portfölj. Avkastning i förhållande till avkastningsmålet.

Rapportering vid extern förvaltning

Senast tio bankdagar efter månadens utgång ska förvaltare rapportera till ekonomiförvaltningen;

- Månadsrapport
- Periodens transaktioner
- Fördelning på olika tillgångsslag
- Innehav
- Anskaffningsvärde
- Utgående marknadsvärde
- Periodens avkastning
- Avkastning från årets början
- Avkastning från uppdragets start
- Avvikelse från benchmark, orsak samt vidtagen åtgärd eller planerad åtgärd
- Duration (räntebärande)

Årsrapport

Till kommunstyrelsen ska en relevant årsrapport över portföljernas förvaltning lämnas. Rapporten ska exempelvis innehålla avkastning och risk i förhållande till övergripande förvaltningsmålen samt eventuella avsättningar eller uttag till portföljerna. Vid detta tillfälle utvärderas, i förekomna fall, även kommunens externa förvaltare och deras prestation. Vid samma tillfälle ska även eventuell intern förvaltning utvärderas av kommunstyrelsen.

Tillåtna investeringar

Räntebärande värdepapper och strukturerade obligationer

Kreditrisk definieras som summan av exponeringen i placeringar och derivat. Procenttalen i tabellen nedan avser andelar av den totala portföljens marknadsvärde samt max andel per emittentkategori. Summan av exponeringen i emittent- och durationskategorierna får aldrig överstiga limiten för den högsta kategorin i summeringen. Som exempel får summan av exponeringen i området DL:FN aldrig överstiga 60% (ruta DL).

Nedanstående limiter gäller endast direktägda instrument. Kreditexponering genom placering i fonder är tillåten så länge förvaltningens inriktning inte väsentligt avviker från riskbegränsningarna i denna policy. Fonder som inte uppfyller detta krav definieras som alternativa tillgångar.

Emittent/värdepapper		Emittent-kategori	Emittent-kategori	Emittent-kategori	Emittent-kategori	Max andel per emittent
	Duration	K. 0 - 1 år	L. 1 - 3 år	M. 3-7 år	N. >7 år	
		$\sum$ K till N	$\sum$ L till N	$\sum$ M till N	N	
A. Stater, kommuner och landsting eller dess motsvarighet inom Euro-området, med rating om lägst AAA/Aaa eller av motsvarande stater, kommuner, landsting garanterat värdepapper	$\sum$ A till F	100%	100%	100%	100%	100%
B. Värdepapper ³ med rating om AAA /Aaa	$\sum$ B till F	100%	100%	90%	80%	30%
C. Värdepapper med rating om AA- /Aa3	$\sum$ C till F	100%	90%	70%	50%	20%
D. Värdepapper med rating om A- /A3	$\sum$ D till F	80%	60%	40%	20%	20%

³ Omfattar banker, bostadsinstitut, företag, kommuner och landsting eller motsvarande.

E. Värdepapper med rating om BBB-/Baa3	$\sum E$ till F	20%	10%	5%	0%	5%
F. Rating lägre än BBB- / Baa3, eller ingen rating	F	10%	5%	0%	0%	5%

Ett instruments rating fastställs enligt följande prioritetsordning:

1. Instrumentets långfristiga rating
2. Emittentens långfristiga rating
3. Instrumentets kortfristiga rating
4. Emittentens kortfristiga rating

Garants rating

Kommuner och landsting utan rating hamnar i kategori C. Ovanstående gäller rating enligt Standard & Poor's eller Moody's. Om låntagaren har rating från både Standard & Poor's och Moody's, krävs att minst en av dem ligger på angiven nivå.

Placering i värdepapper emitterade av Fagersta kommun eller närstående bolag är inte tillåtet.

Aktier och aktierelaterade instrument

Portföljens aktieplaceringar ska vara i börsnoterade aktier. Aktier hänförliga till ett enskilt bolag, eller bolag inom samma koncern, får utgöra maximalt 5 procent av aktieportföljens marknadsvärde. Undantaget från denna huvudregel är aktier som utgör mer än 5 % av jämförelseindex som anges i avsnitt 0 För dessa får maximalt belopp som investeras motsvara den andel som innehavet utgör av underliggande index.

Strukturerade produkter

Med strukturerade produkter avses derivat kombinerade med räntebärande värdepapper i ett och samma strukturerade värdepapper. Placeringar i aktierelaterade instrument, exempelvis i så kallade aktieindexobligationer, får endast göras om instrumentets totala risk är jämförbar med eller lägre än den/de aktier som instrumentets framtida avkastning är hänförlig från. Placering får ej ske i aktierelaterade instrument vars konstruktion innebär en kreditrisk som är högre än de limiter som avser kreditrisk under avsnitt 0. Aktierelaterade instrument ska som huvudregel betraktas som en aktieplacering i det lands aktiemarknad som instrumentet skapar exponering gentemot. Undantag medges för kapitalgaranterade produkter där aktieinslaget är av obetydligt värde. Investeringen ska i undantagsregeln klassificeras som en obligationsplacering med kreditrisk som motsvarar den strukturerade obligationen. Väl diversifierade strukturerade produkter kan i vissa fall vara

konstruerade med andra aktieindex än vad som angivits ovan i stycke 0. Jämförelseindex för dessa produkter kan i sådana fall anpassas efter den specifika produkten.

Alternativa tillgångar

Genom att investera i tillgångar som uppvisar låg korrelation med den befintliga portföljen kan den totala portföljrisken reduceras och avkastningen höjas. Exempel på sådana tillgångar kan vara valutor, fastigheter, råvaror, reall tillgångar (ex skog, mark, produktionsanläggningar) och hedgefonder. Investeringar klassas som alternativa efter exponering snarare än den juridiska form som investeringen görs i. Mot bakgrund av detta är investeringar i de nämnda tillgångarna tillåtna. Syftet med en investering i dessa tillgångar får dock endast vara att minska den totala portföljrisken. Om korrelationen mellan tillgången och den övriga portföljen skulle förändras på ett sådant sätt att tillgången ökar portföljens totala risk ska tillgången säljas så snart det är praktiskt genomförbart.

Investeringar i alternativa tillgångar ska alltid föregås av ett beslut i kommunstyrelsen.

Valutasäkring

Placeringar i utländska obligationer ska valutasäkras. Vid placeringar med aktieexponering bör valutarisken vägas in vid investeringsbeslutet men det är inte ett krav att valutasäkra.

Derivatinstrument

Standardiserade optioner och terminer får användas i syfte att nå en aktieindexexponering. Den sammanlagda exponeringen mot aktiemarknaden får dock aldrig överskrida limiterna för tillgångsslagen enligt 0. Detta innebär att risken med derivat aldrig blir större än den andel riskfyllda tillgångar som tillåts enligt de övergripandetillgångsslagen.

Ansvarsfulla placeringar vid aktieförvaltning

Kommunen ska genom sina urvalskriterier för placeringar ta hänsyn till och främja god etik. Placeringar medges ej direkt i företag som har produktionen eller försäljningen av krigsmateriel, pornografi, tobaks- och alkoholvaror eller kommersiell spelverksamhet som en väsentlig del av verksamheten. Kommunen definierar god etik som avståndstagande från kriminalitet, respekt för seriösa affärsmetoder samt demokratiska principer och de mänskliga rättigheterna enligt FN:s definition. Kommunen ska ej direktinvestera i bolag som upprepat eller medvetet bryter mot något av dessa kriterier. Investeringar ska inte heller göras i länder som är föremål för, av Sverige sanktionerad, handelsblockad av FN eller EU.

Placeringar medges ej i företag vars huvudsakliga verksamhet är utvinning av fossila bränslen. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom t.ex. produktion och prospektering.

Utöver direkta placeringar i aktier och räntebärande värdepapper kan indirekta placeringar göras genom andelar i investeringsfonder och i strukturerade finansiella instrument vilkas avkastning följer ett angivet index. Vid placeringar i investeringsfonder ska eftersträvas att fonden har en placeringsinriktning som så långt möjligt uppfyller de etiska och miljömässiga kraven som anges i detta avsnitt. Eftersom fonder kan ha något annorlunda utformade etiska och miljömässiga riktlinjer är det möjligt att placera i fonder som inte fullt ut uppfyller de krav som anges i detta avsnitt. Placeringar i fondandelar ska prövas särskilt mot denna bakgrund. Vid placeringar i strukturerade finansiella instrument vilkas avkastning följer ett visst index gäller att emittenten av det finansiella

instrumentet ska uppfylla de krav som anges i detta avsnitt. Vid användning av breda allmänt vedertagna index ställs inget krav att samtliga bolag som ingår i indexet ska uppfylla de krav som anges i detta avsnitt. Vid användning av smalare ”skräddarsydda” index ska särskilt prövas om placeringen är godtagbar utifrån de krav som anges i detta avsnitt.

Definitioner av vanligt förekommande termer

Term	Definition
A-listan	A-listan på Stockholms Fondbörs omfattar aktier i företag med stort aktiekapital och stor omsättning.
Aktieindexobligation	Obligationslån där avkastningen är knuten till ett eller flera aktieindex eller i kombination av ränteplacering.
Aktieportfölj	En förmögenhet som är placerad i aktier.
Aktuell placeringslimit	Den limit som fastställs med syftet att säkerställa att tillåten tillgångsallokering aldrig riskerar uppsatta förvaltningsmål.
Allokering	Fördelning av tillgångsslag i portföljen.
Ansvarsförbindelse	Del av pensionsskuld som redovisas inom linjen, dvs. ej i balansräkningen.
Avsättning	Del av pensionsskuld som redovisas i balansräkningen.
Benchmark	Jämförelseindex.
Derivatinstrument	Derivat är kontrakt vars värde bestäms utgående från värdet på en underliggande vara, t.ex. börsindex. Med hjälp av derivat kan du minska de risker som är förenade med förändringar i placeringsobjektets värde, uppnå önskad exponering eller eftersträva tilläggsavkastning. Exempel på vanliga derivat är köp- och säljoptioner i aktier samt ränteterminer. Exempel på hur derivat kan användas som ett riskhanteringsinstrument är om investeraren tror att börsen ska falla men inte vill sälja. Innehavet kan då försäkras genom att köpa en säljoption vilken ger rätten - men inte skyldigheten - att sälja.
Diskontera	Nuvärdesberäkna exempelvis framtida pensionsåtaganden.
Diskonteringsränta	Den ränta som används för att nuvärdesberäkna exempelvis framtida åtaganden.
Diversifiering	Fördelning av en portföljs placeringar inom och mellan olika tillgångsslag/marknader i syfte att minska risken och/eller höja avkastningen i en portfölj.
Duration	Kan beskrivas som den räntebärande portföljens vägda genomsnittliga återstående löptid. Durationen bestäms av obligationernas och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek samt räntenivån. Ju högre värde desto mer känslig är portföljen för förändringar i marknadsräntan.

	Durationen för en s.k. nollkupongobligation är lika med dess löptid och för en kupongobligation lägre än dess löptid.
Emittent	Utgivare och garant av finansiella instrument.
Exponering	Det värde, uttryckt i kronor eller i procent av den totala portföljen, som förändras p.g.a. förändringar i kursen/räntan på ett värdepapper.
Index	Mått på en marknads eller delmarknads värde och utveckling.
Kassaflöde	Ström av kapital, som exempelvis pensionsutbetalningar.
Konvertibla skuldebrev	Av aktiebolag utgivet skuldebrev som ger innehavaren rätt att helt eller delvis byta ut sin fordran mot aktier i bolaget.
Kreditrisk	Risk för att utställaren av ett finansiellt instrument, tex obligation, inte kan infria löftet om återbetalning av lånet.
Likvida medel	Medel på bankräkning o dyl. som kan omsättas med kort varsel.
Likviditet	Mått på omfattningen av handeln, eller omsättningen, i ett instrument eller på en marknad. Även benämning för kassamedel.
Limit	Riskenivå som begränsar innehav av finansiella instrument.
Löptid	Den tid som återstår till ett värdepapper förfaller till betalning.
Marknadsränta	Marknadspriset på kapital som sätts av marknadens aktörer.
Marknadsvärde	Värdet av en tillgång (eller en hel portfölj) till kapitalmarknadens rådande prisnivå.
Marknadsvärderad skuld	Pensionsåtagande värderat med marknadsränta istället för med fastställd bokföringsränta.
Matchning	Exempelvis att kassaflöden från ett räntebärande papper infaller vid samma tidpunkt och med samma storlek som en pensionsutbetalning.
MSCI World-index	Morgan Stanleys världsindex för globala aktier.
Obligation	Skuldebrev med löptid (ursprungligen) över ett år.
OMX-gruppen	Består av OM (Stockholmsbörsen) och HEX (Helsingforsbörsen).
OMRX Bond-index	OMX-gruppens värdeviktade index bestående av nominella benchmarkobligationer emitterade av staten samt bostadsinstitutet.
OMRX REAL-index	OMX-gruppens värdeviktade index bestående av samtliga statliga realränteobligationer.
Option	Finansiellt instrument som ger innehavaren rätten, men inte skyldigheten, att köpa (köpoption) eller att sälja (säljoption) en viss egendom till ett förutbestämt pris inom en viss tidsperiod. Optionen ger utfärdaren motsvarande skyldighet att sälja eller att köpa egendomen ifråga.
Placeringshorisont	Den tidsperiod under vilken de förvaltade medlen ska vara investerade.
Pensionsportfölj	I detta fall de medel som kommunen investerat i finansiella tillgångar, aktier och obligationer m.m., för att kunna infria sitt pensionsåtagande.

Rating

Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt.

Ratingkategorier

Ratinginstituten Standard & Poor's (S & P's) och Moody's Investors Service Inc (Moody's) klassificering av långfristig upplåning kan illustreras enligt följande:

Rating institut	Mycket hög kreditvärdighet	Hög kreditvärdighet	Spekulativ kreditvärdighet	Mycket låg kreditvärdighet
S&P's	AAA-AA	A-BBB	BB-B	CCCD
Moody's	Aaaa-Aa	A-Baa	Ba-B	Caa-C

Moody's		S&P's		Fitch	
Kort	Lång	Kort	Lång	Kort	Lång
P-1	Aaa	A-1+	AAA	F1+	AAA
P-1	Aa1	A-1+	AA+	F1+	AA+
P-1	Aa2	A-1+	AA	F1+	AA
P-1	Aa3	A-1+	AA-	F1+	AA-
P-1	A1	A-1	A+	F1	A+
P-1	A2	A-1	A	F1	A
P-2	A3	A-2	A-	F2	A-
P-2	Baa1	A-2	BBB+	F2	BBB+
P-3	Baa2	A-3	BBB	F3	BBB
P-3	Baa3	A-3	BBB-	F3	BBB-

S&P's kreditvärdighetsbedömningar inom investment grade ratings baserar sig på en ratingskala som sträcker sig från A-1+ till A-3. En emittent av penningmarknadsinstrument som hänförs till kategori A-1+ bedöms ha en mycket god kapacitet att möta aktuella betalningsförpliktelser medan en emittent som placerats i kategori A-3 är, eller förväntas bli, ur stånd att i tid möta aktuella betalningsförpliktelser. Utanför denna skala, som ej tas med i denna policy, finns även en rating skala för bolag med speculative grade rating (BB+ till lägst D).

Realobligation

Obligation som ger en inflationsskyddad avkastning då den räknas upp med inflationen i form av konsumentprisindex (KPI). Det innebär att framtida kassaflöden behåller sin reala köpkraft. Även kallat realränteobligation.

Realränta

Nominell ränta minus inflation, vilket ger en ränta med hänsyn tagen till inflationen.

Rebalansering

I det fall portföljens tillgångar utvecklas på ett sådant sätt så att de övergripande limiterna överträds krävs en rebalansering för att åter vara

	inom stipulerade limiter. Innebär alltså att portföljen viktas om för att återigen vara i balans med limiterna.
Riskkontroll	Bevakning och uppdatering av aktuell placeringslimit.
Risikfri ränta	Den ränta, till vilken kommunen kan sätta av medel, som inte innebär någon risk.
Riskmått	Mått för att mäta risk. I vårt fall används sannolikheten för att gå under säkerhetsgolvet som mått på risken.
Ränteportfölj	En förmögenhet som är placerad i räntebärande värdepapper.
SIX PRX-index	SIX PRX är ett aktieindex som ska spegla marknadsutvecklingen av bolag på Stockholmsbörsens A- och O-lista. Indexet tar även hänsyn till utdelningar.
Specialistuppdrag	En kapitalförvaltare som endast förvaltar ett tillgångsslag. Till skillnad mot blanduppdrag där varje förvaltare förvaltar två eller flera tillgångsslag.
Standardavvikelse	Statistiskt mått på hur kraftigt värdet på ett värdepapper eller en marknad fluktuerar över tiden.
Strukturerad obligation	Med strukturerade obligationer avses obligationer där en viss del kredit- och/eller likviditetsrisk har adderats för att nå högre avkastning.
Strukturerad produkt	Derivat kombinerade med räntebärande värdepapper i ett och samma strukturerade värdepapper.
Säkerhetsgolv	Den på förhand definierade lägsta nivå som pensionsportföljens tillgångar får falla till i relation till målet.
Termin	Ömsesidigt förpliktande avtal mellan två parter om köp och försäljning av en viss mängd av en viss vara med likvid vid en bestämd framtida tidpunkt. Exempel på sådan termin är aktie-, ränte- och indextermin.
Tillgångsslag	Räntebärande värdepapper och aktier är två exempel på tillgångsslag.
Valutarisk	Risken att utländska tillgångar faller i värde mätt i egen valuta p.g.a. att den egna valutan stiger/utländska valuta faller.
Värdepappersfond	Fond som förvaltar aktier och andra värdepapper och som administreras av särskilt fondbolag. Fonden ägs av andelsägarna, vilket betyder att förvaltaren inte under några omständigheter kan använda fondens tillgångar för att täcka förluster i förvaltarens verksamhet. En fond som är registrerad i Sverige står under Finansinspektionens tillsyn och följer den svenska fondblagstiftningen. Inom EU finns ett särskilt direktiv som gäller fondverksamhet. Det gör att fondblagstiftningen i de olika EU-länderna i stort överensstämmer. I länder utanför EU kan det dock finnas stora avvikelser i regelverken.